

Verksamhetsforum

10-11 oktober i Järfälla

Upplägg

Fredag 10/10

12.00 Samling och registrering i lokalen Stallet

Förbundsordförande Anna-Karin Andersson inleder.

12.30 – 13.30 Lunch på Welcome Hotel.

13.30 – 14.30: Kulturarv – vårt ändamål

Ideellt arbete med kulturarvsfrågor är något som genomsyrar hela vår organisation. Begreppet kulturarv har många dimensioner. Föredrag och samtal kring fysiskt, immateriellt och demokratiskt kulturarv samt kulturmiljöfrågor. Charlotte Hyltén-Cavallius, Institutet för språk och folkminnen, Isof, och Helena Rosenberg, SHF:s kulturmiljöstrateg.

14.40 – 15.45: Organisationsöversynen

Vad har hänt sedan förra Verksamhetsforum? Hur har diskussionerna förts ute i regionala förbund, vid träffar och webinarier? Rapport från styrelse och arbetsgrupper.

Med vilken riktning och möjliga organisationsförändringar uppfyller vi riksförbundets ändamål att stärka det ideella arbetet med kulturarv? Anna-karin Andersson.

15.45 – 18.00: Gruppdiskussioner med fika

Rundabordssamtal om översynens analyser, slutsatser och möjligheter.

Redovisning och sammanfattning inför morgondagen.

19.00: Middag

Upplägg

Lördag 11/10

8.30: Inledning och rekapitulering av gårdagens gruppdiskussioner

Fortsatta gruppdiskussioner med frågor som uppstått under gårdagen. Vilka organisatoriska justeringar blir konsekvensen av de förslag som presenterats?

Hur tar vi diskussionerna vidare inför Verksamhetsforum i mars och senare till riksstämman i maj i Härnösand? Vad behöver förtydligas och förankras?

11.00 –12.15. Aktuell information från riksförbundet

Medlemssystem, Hembygdsförsäkringen, Hembygdsportal mm.

12.30: Avslutning, följt av lunch på Welcome Hotel.

Kulturarv – vårt ändamål

Organisationsöversynen

Varför en organisationsöversyn?

- Vi behövde stöd för arbetet med strategi 2030 (beslutat 2023).
- Vi såg en nedåtgående medlemstrend.
- Vi ville samtala om hur vi fungerar som organisation.

Tidplan

Riksstämmans beslut om
"organisationsutredning"

4 maj 2024

Regionala förbund
samtalar vid
verksamhetsforum

20–21 september

2024

Delrapport vid
riksstämman

Regionala förbund
samtalar vid
verksamhetsforum

1-2 mars

17 maj

2025

Regionala förbund
samtalar vid
verksamhetsforum

10-11 oktober

Slutrapport vid
riksstämman

Regionala förbund
samtalar vid
verksamhetsforum

13-14 mars

7-9 maj

2026

Nu är vi här!

Vi har ställt oss tre frågor

Hur ska vi arbeta?

Hur vill vi uppfattas?

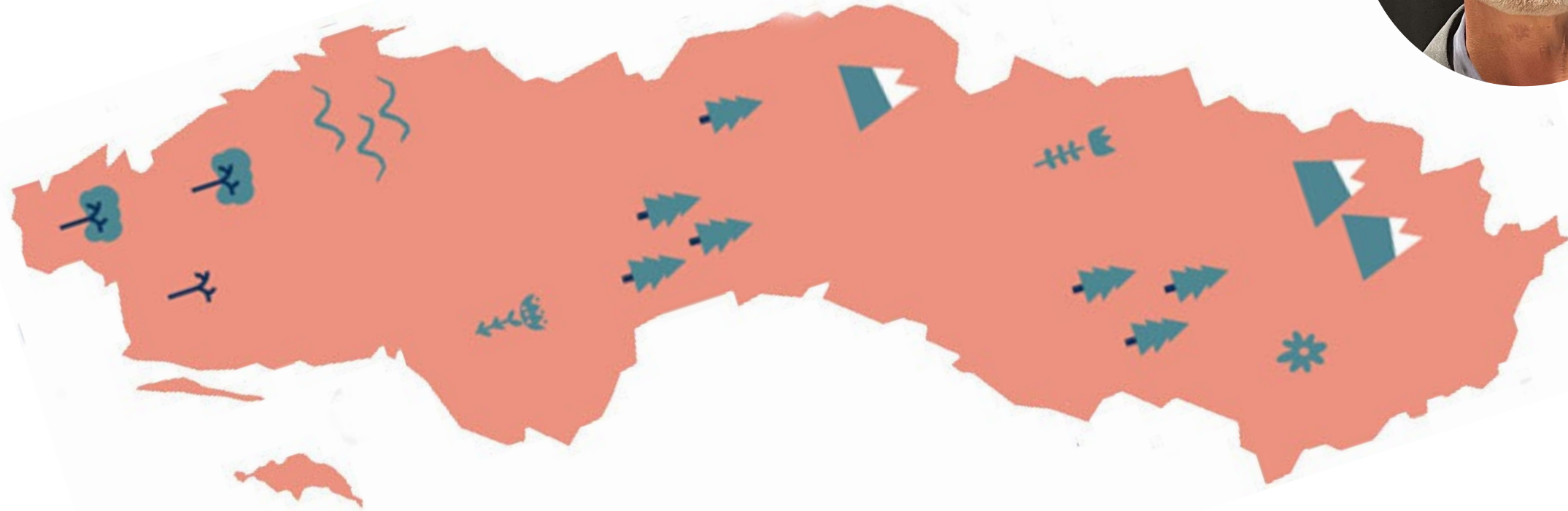

Hur ska vi organisera oss?

...och skapat 3 arbetsgrupper

Samtal i regionförbund och föreningar

Viktiga reflektioner så här långt

Ändamålsparagraf

Sveriges hembygdsförbunds ändamål är att vårda och synliggöra hembygdens kultur och miljö så att de blir en naturlig grund för ett gott liv. SHF ska i detta syfte arbeta för...

- att kunskapen om och känslan för hembygdens kultur- och naturarv fördjupas och förs vidare till kommande generationer.
- att kultur- och naturhistoriska minnen och miljöer tas till vara och görs tillgängliga för alla.
- att kulturarv, miljö, tradition och hävdvunnen sed skyddas vid planering och förändring av samhället.
- att med kunskap om kultur- och naturarvet aktivt delta i formandet av framtidens hembygd.

Styrelsens slutsatser:

1. Sveriges hembygdsförbund verkar som en *paraplyorganisation*!

Det märks genom att...

- Alla föreningar och förbund är helt självständiga, med egna stadgar, avgifter, årsmöten.
- Stöd riktar sig till medlemsföreningarna.
- Man tolkar att de beslut som tas på riksstämman är **styrande** endast för riksförbundet och i övrigt endast **vägledande** eller **rekommenderande** för regionala förbund och lokala föreningar.
- De flesta anser att det är föreningar som är medlemmar.

Styrelsens slutsatser:

2. Vi måste lyfta vårt ändamål – kulturarv

Genom att tydligare lyfta kulturarv som vårt ändamål kommer vi också att stärka varumärket och öka synligheten.

Vid riksstämman i Halmstad maj 2023 antogs en ny strategi för åren 2023–2030.

Betoning ligger på en ökad samverkan inom organisationen för att främja en vi-känsla där man som medlem ska känna sig delaktig i SHF både lokalt, regionalt och nationellt.

Vilka slutsatser kan man utifrån detta dra när
det gäller arbetet med vår strategi 2030?

Så här har styrelsen tänkt...

Styrelsens förslag som stärker arbetet med strategi 2030

Mål 1: År 2030 ska hembygdsrörelsen vara en **självklar och relevant samhällsaktör** på lokal, regional och nationell nivå, med medlemsnyttan i fokus.

Självständiga föreningar

I en paraplyorganisation med självständiga och oberoende föreningar lokalt, regionalt och nationellt, är det upp till varje förening att söka sin relevans och utveckla sitt varumärke i det sammanhang som man verkar.

Stärkt gemensamt varumärke

Medlemsföreningar kan stärka, och få stöd för, sitt varumärke och verksamhet från den gemensamma organisationen.

Förtydliga varumärket nationellt

På nationell nivå finns ett behov av att förtydliga riksförbundets varumärke i arbetet mot centrala myndigheter, departement och civilsamhällets organisationer.

Styrelsens förslag som stärker arbetet med strategi 2030

Mål 2: Vi ska vara en aktiv och synlig folkrörelse, med många medlemmar som är aktiva lokalt och därmed goda ambassadörer för hela hembygdsrörelsen..

Breddat förbund?

Det ideella kulturarvsarbetet skulle kunna stärkas gentemot beslutsfattare om vi breddar oss och ansluter fler verksamheter än hembygdsföreningar. Intresse för kulturarv finns även utanför traditionella hembygdsföreningar.

Breddad anslutning till riks?

Kan en förening/organisation anslutas direkt till riks eller ska kravet på regional anslutning alltid gälla?

Styrelsens förslag som stärker arbetet med strategi 2030

Mål 3: Som medlem ska man känna sig delaktig i organisationen lokalt, regionalt och nationellt. Upplevelsen av hembygdsrörelsens gemensamma värden och vi-känslan ska öka.

Större plats för gemensamma diskussioner och kunskapsutbyte om kulturarvsarbetet

Kulturarvskonferens vartannat år: Vi genomför riksstämman på en dag i maj och utvecklar ett större evenemang på hösten för föredrag, seminarier, samtal och debatter kring ideellt kulturarvsarbete. Delar av konferensen sänds digitalt.

Utvecklade webinarier: Vi ser också möjligheter att utveckla de webinarier som riksförbundet erbjuder. De är uppskattade och vi når över hela landet.

Styrelsens förslag som stärker arbetet med strategi 2030

Mål 4: Vi ska aktivt och gemensamt bidra till en hållbar samhällsutveckling genom att tillvarata och förmedla äldre kunskaper.

Ändamålet i fokus!

Vi bidrar till detta mål genom vår kunskap om ändamålet på ett framåtsyftande sätt för att påverka samhällsutvecklingen.

För riksförbundet kan det handla om att ta fasta på aktuella frågor i samhället, exempelvis beredskap och klimatomställning. Det kan exempelvis påverka inriktning av innehållet på våra webinarier och det större evenemanget – kulturarvsdagar - som skissas under mål 3.

Rundabordssamtal

1. Kulturarv i relation till hembygd

- Hur ser vi på begreppen och dess betydelse?
- Hur påverkar de olika orden bilden av oss?
- Blir vi mer relevanta om vi byter namn på riksorganisationen?
- Kan vi bredda oss och samla fler ideella kulturarvsaktörer som inte identifierar sig med begreppet hembygd? Vilka konsekvenser får det?

Rundabordssamtal

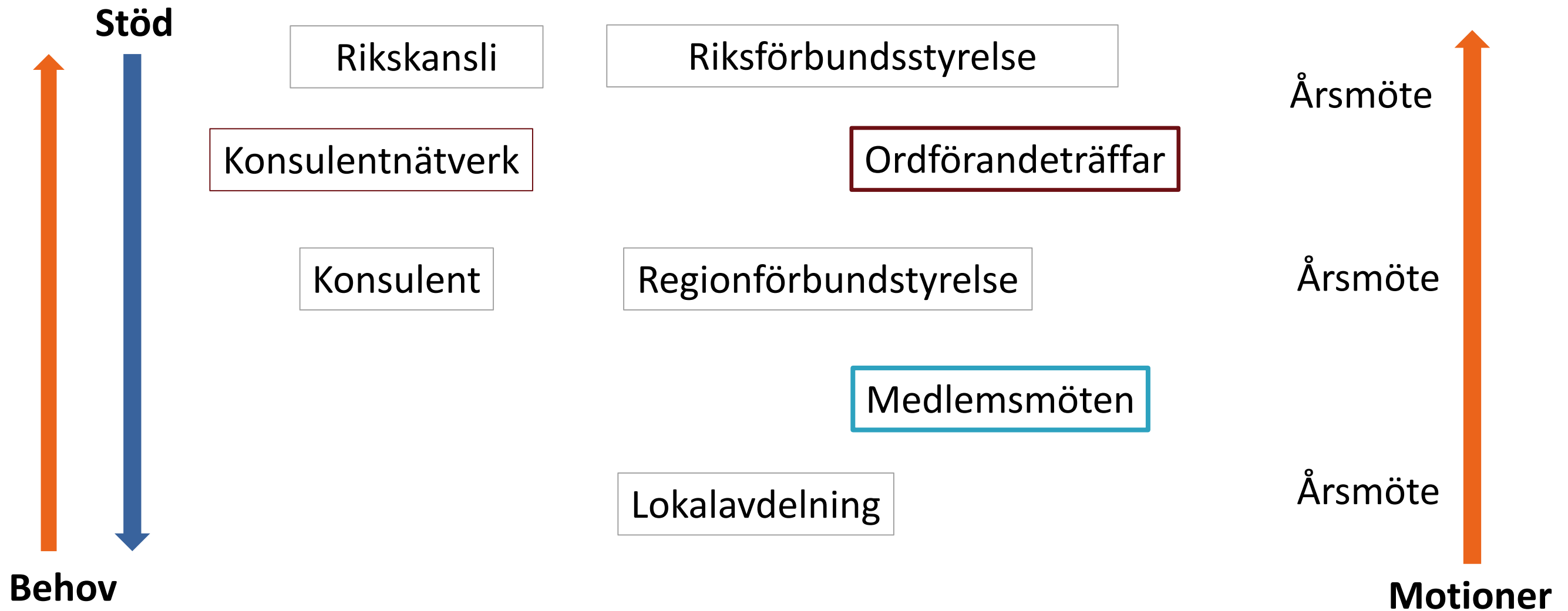

2. Engagemang för ändamålet

- Ska vi skapa en nationell mötesplats/arrangemang om kulturarvsarbetet?
- Ska vi då renodla riksstämmorna till uteslutande stämmoförhandlingar?
- Ska vi erbjuda fler webinarier med fokus på ändamålsfrågorna?

Demokrati och inflytande inom organisationen

Ändamål och värdegrund

1. Vilka är vi...egentligen?

Medlemsorganisation?

- Sveriges hembygdsförbund är hela organisationen – lokalt, regionalt och nationellt.
- Medlemskapet utgörs av fysiska personer.
- Medlemsavgiften betalas normalt till centrala nivån.
- Större demokratiskt medlemsinflytande i organisationen.
- Policybeslut på riksstämman vägledande lokalt och regionalt.
- Generellt bättre förutsättningar för vi-känsla och gemensamt varumärke.
- Bättre förutsättningar för samverkan och delande av resurser.
- Starkare gemensamt varumärke - bättre förutsättningar att påverka samhället.

Paraplyorganisation?

- Sveriges hembygdsförbund avser endast riksorganisationen.
- Föreningar är medlemmar.
- Medlemsavgiften uppfattas som en föreningsavgift till riksförbundet.
- Allas autonomi betonas.
- Riksstämmans beslut bara bindande för riksförbundet.
- Riksförbundets fokuserar på nytta för föreningarna i form av service och stöd (snarare än gemensamma frågor).
- Sämre förutsättningar för vi-känsla.
- Begränsade möjligheterna att utveckla ett gemensamt varumärke.

Styrelsens slutsats:

Sveriges hembygdsförbund är en *paraplyorganisation*!

- Det är föreningar som är medlemmar
- Alla föreningar och förbund är helt självständiga, med egna stadgar, avgifter, årsmöten.
- Beslut som tas på riksstämman är **styrande** endast för riksförbundet och i övrigt endast **vägledande** eller **rekommenderande** för regionala förbund och lokala föreningar.
- Stöd riktar sig till medlemsföreningarna

Och ändå...

- Visar vi gemensamt varumärke (delvis)
- Framhåller vi stort medlemsantal
- Vill vi ha samtal och delaktighet
- Vill vi driva påverkansarbete och opinionsbildning

Rundabordssamtal

Demokrati och inflytande inom en paraplyorganisation

- Vilka olika former av medlemskap behöver vi i framtiden inom paraplyorganisationen?

Rundabordssamtal

Demokrati och inflytande inom en paraplyorganisation

- Hur ser medlemsdemokratin ut i en organisation under ett bredare paraply? Tex ombud, motionsrätt, rösträtt, nivå på anslutning (möjlighet att ansluta sig direkt till riksnivån eller enbart regional nivå?)